

INAQUE

**CLAIRE
MESSUD**

**ŽENA
Z HORNÉHO
POSCHODIA**

PREKLAD MARÍNA GÁLISOVÁ

Claire Messud

Žena z horného poschodia

Claire Messud

THE WOMAN UPSTAIRS

COPYRIGHT © Claire Messud 2013

All rights reserved

TRANSLATION © Marína Gálisová 2020

COPYEDITING Martina Kubealaková

COVER © Barbora Šajgalíková

COVER PHOTO © Anka Zhuravleva

SLOVAK EDITION © Inaque 2020

ISBN 978-80-8207-062-2

ISBN E-BOOK 978-80-8207-070-8

Claire Messud

Žena z horného poschodia

INAQUE

Venujem Georgesovi a Anne Borchardtovcom
a tak ako vždy aj J. W.

Ognuno vede quello che tu pari, pochi sentono quello che tu se.
Machiavelli: *Vladár*

Veľmi málo ľudí chápe čisto subjektívnu povahu javu, ktorý nazývame láska, a aj to, ako vytvára takpovediac nového, tretieho, dodatočného človeka, ktorý sa líši od človeka, akého pod rovnakým menom pozná svet, človeka, ktorého podstatné prvky sú odvodené od toho, kto miluje.
Marcel Proust: *Hľadanie strateného času*

Srať na tie absurdné ideológie.
Philip Roth: *Sabbathovo divadlo*

PRVÁ ČASŤ

Ako veľmi sa hnevám? Radšej nechcete vedieť. To radšej nechce vedieť nikto.

Som dobré dievča, slušné dievča, jednotkárka, slušáčka, dobrá dcéra, dobrá pracovníčka, nikdy som neukradla žiadnej frajera a nikdy som nepodrazila kamarátku, znášam vrtochy rodičov aj vrtochy svojho brata a vlastne už vôbec nie som dievča, mám vyše štyridsať, kurvafix, v práci sa mi darí, viem to s deckami a držala som matku za ruku, keď zomierala, v tej chvíli aj štyri roky umierania predtým, a s otcom každý deň telefonujem – každý boží deň, bacha na to, a aké počasie máte tam na vašom brehu rieky, lebo tu je dosť sivo a vlastne aj trochu vlhko, nie? Mala som naplánované, že na mojom náhrobku bude napísané „Veľká umelkyňa“, ale keby som zomrela hneď, stálo by tam skôr „taká dobrá učiteľka / dcéra / priateľka“; a pritom najradšej by som celému svetu vykričala a na svojom náhrobku mala niečo iné: JEBEM NA VÁS.

Nemajú tento pocit všetky ženy? Jediný rozdiel spočíva v tom, nakoľko vieme, že to cítime, nakoľko si uvedomujeme vlastnú zúrivosť. Všetky sme fúrie, okrem tých, ktoré sú na to príliš sprosté, a ja sa momentálne obávam, že im od kolisky vymývame mozgy, a napokon aj tie, ktoré sú bystré, skončia ako príliš sprosté. Čo tým chcem povedať? Chcem tým povedať, že druháčky na Appletonovej základnej, občas dokonca už aj prváčky, a kým prídu do mojej triedy, do tretieho ročníka, sú beznádejne stratené – samá Lady Gaga a Katy Perry a francúzska manikúra a zlaté outfity a normálne im záleží na tom, ako vyzerá ich účes! V tretej triede. Viac ich zaujímajú účesy alebo topánky ako galaxie, húsenice alebo hieroglyfy. Ako nás mohli všetky tie revolučné reči v sedemdesiatych rokoch doviesť sem, kde byť ženou znamená hrať

tupú a dobre vyzerat? Ešte horšie ako mať na náhrobku „svedomitá dcéra“ predsa je „vyzerala dobre“, a to kedysi každý vedel. Lenže teraz sme sa stratili vo svete povrchnosti.

A preto som vlastne taká našťavaná – nie pre všetky tie povinnosti a nútenú milotu a všetko, čo ako žena musím – alebo skôr, čo musím ako *ja* –, pretože to sú možno jednoducho ľudské bremená. V skutočnosti sa hnevám, pretože som sa tak veľmi usilovala vyslobodiť z tej zrkadlovej siene, z predstierania a pretvácky tohto sveta, alebo skôr môjho sveta, alebo sveta na východnom pobreží Spojených štátov amerických v prvej dekáde dvadsiateho prvého storočia. A za každým zrkadlom je zase ďalšie zrkadlo, doriti, a za každou chodbou je zase ďalšia chodba a v Paláci smiechu sa mi už vôbec nechce smiať a ani to nie je smiešne, ale zdá sa, že tu vôbec nemajú dvere s nápisom VÝCHOD.

Keď som bola malá, každé leto sme na jarmoku chodili do Paláca smiechu, dvojposchodového, so strašidelne rozškľabenu tvárou na fasáde. Dnu sa vchádzalo cez ústa, pomedzi gigantické zuby, po ostroružovom jazyku. Už z tej tváre vám to mohlo byť jasné. Mala to byť sranda, ale bolo to desivé. Dlážka sa prehýbala alebo posúvala zboka nabok, steny boli krivé, miestnosti boli namaľované tak, aby oklamali perspektívu. Svetlá blikali, klaksóny zavýjali, úzke vibrujúce chodby lemovali zrkadlá, v ktorých ste vyzerali tučne, zrkadlá, ktoré vás predlžovali, zrkadlá, ktoré vás obracali dolu hlavou. Občas strop klesol alebo dlážka vystúpila, prípadne oboje naraz a ja som sa zľakla, že ma to rozpučí ako chrobáčka. Palác smiechu bol oveľa strašidelnejší ako Strašidelný zámok, v neposlednom rade preto, lebo sa čakalo, že sa tam budem baviť. A ja som iba túžila nájsť cestu von. Ale dvere označené VÝCHOD viedli len do ďalších bláznivých miestností, do nekonečných pohybujuúcich sa chodieb. Palácom smiechu viedla jediná možná trasa, až do samého konca nemilosrdne jediná.

Teraz konečne chápem, že sám život je Palác smiechu. Nechcete nič, len nájsť dvere s označením VÝCHOD, únik na miesto, kde bude Skutočný život; nikdy ich však nenájdete.

Nie, pardon, opravím sa. V posledných rokoch sa vyskytli dvere, vlastne viacero dverí, a ja som nimi prešla, verila som v ne a verila som aspoň chvíľu, že sa mi podarilo vyjsť do Reality – a, Bože, bolo to také úchvatné, hrozné a intenzívne, celkom *iný pocit* –, až kým som si naraz neuvedomila, že napriek všetkému po celý čas trčím v Paláci smiechu. Oklamali ma. Dvere s označením VÝCHOD vôbec neviedli von.

Nie som šialená. Nahnevaná, to áno, ale nie šialená. Volám sa Nora Marie Eldridgeová a mám štyridsaťdva rokov – čo sa oveľa viac podobá na stredný vek ako štyridsať, ba dokonca aj ako štyridsaťjeden. Ani stará, ani mladá, ani tučná, ani chudá, ani vysoká, ani nízka, ani plavá, ani brunetka, ani pekná, ani škaredá. V istých momentoch vyzerám celkom dobre, znie podľa mňa všeobecný konsenzus, asi ako hrdinky harlekýnskych románikov, ktoré sa tak masovo čítali za mojej mladosti. Nie som ani vydatá, ani rozvedená, ale slobodná. Kedysi by mi vraveli stará dievka, ale dnes už nie, lebo to naznačuje, že som opotrebovaná, a to nechce nikto. Až do vlaňajšieho leta som učila tretiakov na Appletonovej základnej škole v meste Cambridge v štáte Massachusetts, a možno sa tam vrátim a budem zase učiť, to naozaj neviem. Ale možno namiesto toho podpálím svet. Prečo nie?

Len pre vašu informáciu, aj keď si občas nedávam pozor na ústa, pred deťmi zásadne nenadávam – len raz či dvakrát mi ušlo „doriti“, ale iba polohlasom a v extrémnej situácii. Ak teraz uvažujete, ako môže taká nahnevaná osoba vôbec učiť malé deti, dovoľte mi, aby som vás ubezpečila, že zúrivosti je schopný každý z nás a že niektorí k nej majú väčšie sklony, ale že zároveň ten, kto chce byť dobrým učiteľom, musí mať aspoň minimálnu schopnosť sebaovládania, a ja ju mám. Aj viac ako minimálnu. Vychovali ma tak.

Po druhé, nie som žiadna undergroundová žena, ktorá by v sebe hromadila krivdy a zatvrdzovala sa proti celému svetu. Alebo moment, niežeby som v istom zmysle undergroundová žena nebola – nie sme vari také všetky, ktoré musíme ustu-

povať, uhýbať a uvoľňovať miesto, bez uznania, bez obdivu, bez vďaky? Po dvadsiatke a po tridsiatke nás bolo dosť, ale medzi štyridsiatničkami a päťdesiatničkami je nás doslova légia. No svet by mal pochopiť, ak na to sám nekašle, že ženy ako my nežijú v podzemí. My neobývame žiadnu pivnicu plnú žiaroviek ako u Ralpha Ellisona; ani žiadne metaforické podsvetie ako u Dostojevského. Sme zakaždým na hornom poschodí. Nie šialené ženy v podkroví – tie si vedia užiť, tak alebo onak. My sme tá tichá žena na konci chodby na treťom poschodí, ktorá vždy vynáša smeti, milo sa usmeje na scho-disku a pripojí srdečný pozdrav a za zavretými dverami nikdy nevydá ani hláska. Žijeme život plný tichého zúfalstva, my ženy z horného poschodia, či už chováme mačisko alebo ne-jakého vystráajúceho labradora, a ani živá duša si nepovšim-ne, že zúrime. Sme absolútne neviditeľné. Nazdávala som sa, že to neplatí, alebo aspoň nie o mne, ale zistila som, že sa vôbec ničím nelíšim. Otázka teraz znie, ako s tým ďalej, ako využiť neviditeľnosť na rozpútanie požiaru.

Podstatou života je rozhodnúť sa, na čom záleží. Podstatou je fantázia, ktorá určuje realitu. Už ste si niekedy položili otázku, či by ste radšej lietali alebo boli neviditeľní? Ja som sa na to pýtala ľudí celé roky a vždy som si myslela, že ich odpoveď odhaľuje, kto naozaj sú. Som obklopená svetom letcov. Deti sú takmer bez výnimky letci. A aj žena z horného poschodia je letkyňa. Niektorí chamtivci sa spýtajú, či by nemohli mať oboje; a určitý počet – vždy som bola toho názoru, že sú to hnusní intrigáni, mocichtiví ľudia, posadnutí kontrolou nad ostatnými – si zvolí zmiznutie. Ale väčšina z nás túži lietať.

Spomínate si ešte na tie sny? Ja ich už nemávam, ale bý-vali potechou mojej mladosti. Čeliť zúfalej situácii – psom za päťami alebo zlostnému mužovi so zdvihnutou pästou či kyjakom – a len mávnuť rukami, pomaly sa zdvihnúť rovno hore ako helikoptéra alebo apoteóza a slobodne vzlietnuť. Vznášala som sa nad strechami, hltala vietor, vozila som sa na vzdušných prúdoch ako na vlnách, nad poľami a plotmi,

pozdĺž pobrežia, nad rozčerené indigo mora. A svetlo na oblohe, keď letíte – spomínate si naň ešte? Oblaky ako iluminované vankúše, blízke a vlhké, keď sa do nich odvážite ponoriť, a ach, aká voľnosť pohľadu, keď na druhej strane vyjdete. Kedysi bolo lietanie všetkým.

Ale dospela som k záveru, že je to nesprávna voľba. Lebo vy si síce myslíte, že svet je váš, no v skutočnosti len od niečoho odlietate; psy za vašimi päťami a muž s kyjakom nezmiznú len preto, že ich nevidíte. Oni sú totiž realita.

Zato neviditeľnosť robí realitu ešte skutočnejšou. Vojdete do miestnosti, v ktorej nie ste, a počujete, čo ľudia hovoria bez zábran; pozorujete, ako sa pohybujú, keď nie sú s vami. Vidíte ich bez masiek – alebo v rôznych maskách, pretože odrazu tie masky rozoznáte kdekoľvek. Možno vás zabolí, čo sa deje, keď ste za oponou, ale, božemôj, aspoň to už viete.

Ja som sa totiž celé tie roky mýlila. Väčšina ľudí v mojom okolí tiež. A najmä teraz, keď som sa dozvedela, že som skutočne neviditeľná, musím prestať túžiť po lietaní. Chcem sa zbaviť potreby lietať. Chcem to celé urobiť odznova, no zároveň to nechcem. Chcem, aby moja ničota nebola zbytočná. A nemyslite si, nie je to nemožné.

Všetko sa začalo pri tom chlapcovi. Volal sa Reza. Stále som v ňom videla dokonalosť, aj keď som ho uvidela posledný raz toto leto, keď už nebol, celé roky nebol ako predtým, bol z neho takmer mladý muž s nelogickými proporciami, s dlhým nosom, vyrážkami a preskakujúcim hlasom na prahu dospelosti. V mojej mysli stále žiari ako osemročný kanonický typ chlapca, dieťa z rozprávky.

Vošiel do mojej triedy neskoro, v prvý deň školy, vážny a neistý, sivé oči naširoko roztvorené, stonožkovité mihalnice rozochvené aj napriek viditeľnému úsiliu ovládnuť ich, nezažmurkať a predovšetkým sa nerozplakať. Všetky ostatné deti – väčšinu som poznala z vlašajška zo školského dvora, niektoré aj po mene – prišli skoro a pripravené, s aktovkami a zabaleným obedom a s rodičom mávajúcim od dverí, niektoré ešte s odtlačkom maminho rúžu na líci; naši svoje lavice, predstavili sme sa navzájom a povedali sme, čo najzaujímavejšie sa nám prihodilo v lete (dvojčatá Chastity a Ebullience boli dva mesiace u starej matky na Jamajke; stará mama chová sliepky – každé dieťa mohlo uviesť jednu vec; Mark T. si zmontoval autokáru a pretekal sa na nej v parku; rodina Shi-shi si z útulku adoptovala osemročného bígla menom Superior [„má presne toľko rokov ako ja“, vyhlásila hrdo Shi-shi]; a tak ďalej), a začali sme si určovať triedne pravidlá („Neprdíme!“ zakričal Noah zo skupinky lavíc pri okne a vyvolal všeobecné ujúkanie a chichot), keď sa otvorili dvere a vošiel Reza.

Vedela som, kto to je: všetci ostatní z môjho zoznamu žiakov už boli tu. Váhal. Kládol nohy v slušných sandáloch s uzavretou špičkou veľmi starostlivo jednu pred druhú, ako keby kráčal po kladine. Nevyzeral ako ostatné deti – nie kvôli

svojej olivovej pokožke, ostro ohraničeným oblúčikom obočia, kvôli stisnutým perám, ale preto, lebo mal na sebe také čisté, slávnostné a zahranične vyzerajúce oblečenie. Prišiel v bielo-modro kockovanej košeli s krátkym rukávom a v tmavomodrých dlhších bermudách z ľanu, vyžehlených neviditeľnou rukou. V sandáloch mal ponožky. Neniesol si tašku.

„Ty si Reza Shahid, však?“

„Ako viete?“

„Žiaci,“ obrátila som ho za plecía čelom k triede, „toto je náš posledný nový žiak. Reza Shahid. Privítajte ho.“

Všetci hlasno zvolali „Vitaj, Reza!“ a ja som dokonca aj zozadu videla, ako sa takmer strhol: pokožka sa mu pohla smerom k temenu a myklo mu ušami. Už v tej chvíli som si zamilovala jeho šiju, starostlivo zoradené čierne kučierky, navzájom sa prekrývajúce na nerovnom pobreží pozdĺž hladkého, krehkého výbežku jeho hrdla.

Viete, ja som ho totiž poznala. Nevedela som, že sa volá Reza, nemala som ani potuchy, že bude môj, môj žiak z tretej é; ale týždeň predtým som ho zazrela, pozorovala a bola som pozorovaná, dokonca som sa s ním aj zasmiala – v supermarkete. Zápasila som s taškami pri pokladni – jedna mala pokazené uško, ja som sa ju pokúšala zdvihnúť zospodu a zároveň pobrať do druhej ruky celý zvyšok nákupu a podarilo sa mi len rozsypať jablká po dlážke. Rozkotúľali sa, jasnočervené, pod nohami ľudí až ku kaviarni pri okne. Uháňala som za nimi, zohnutá nad zemou, dve tašky aj kabelku som nechala rozcapené uprostred chodbičky vedúcej k dverám. Kľáčala som a lovila posledné zatúlané jablko spod stola, ľavou rukou som si nemotorne tísila štyri otlčené jablká k prsiam, keď ma jediný osvetľujúci výbuch smiechu prinútil zdvihnúť pohľad. Cez priehradku susedného boxu viselo toto krásne dieťa, kučery mu strapato tancovali, tričko mal zafúľané od hier a krvavočervenej omáčky z jedla, ktoré konzumoval.

„Dokelu, čo ti je také smiešne?“ Neovládla som sa, preto to „dokelu“.

„Ty,“ odpovedal po chvíli ticha, ústa sa mu vyrovnali do vážnej čiarky, ale v očiach blikala veselosť. Mal silný cudzí prízvuk. „Si veľmi smiešna. Aj tie jablká.“

Niečo na jeho tváričke, hladkých matných lícach s nádychom doružova, na divočine jeho čiernych vlasov, obočia a mihalníc, niečo na pobavené upretom pohľade sivých očí so škvrnkami v dúhovkách spôsobilo, že som sa voľky-nevoľky usmiala, obzrela som sa na hromadu nakúpeného jedla pri pokladni, predstavila som si, ako som v štýle baby Jagy pobiehala po dlážke, uvidela som sama seba, ako ma určite videl on. „Asi máš pravdu.“ Vstala som. „Chceš?“ Ponúkla som mu posledné jablko zachránené z prachu. Pokrčil nosom, znovu sa krátko štekavo zasmial.

„Už nie je dobré.“

„Nie,“ odvetila som. „Asi máš pravdu.“

Keď som sa vybrala k východu, ešte raz som sa obzrela. Nebol tam s matkou ani s otcom. Jeho babysitterka, mladá a s obrovským poprsím, si prehodila tetovanú ruku – nejaký keltský vzor – cez operadlo pohovky. Vlasy mala šarlátové a v hornej pere sa jej lesklo čosi ako zatvárací špendlík. Lenivo sa hrabala v šaláte, list za listom, a na dianie v obchode sa dívala ako na televízor. Chlapec sa prestal hmýriť a uprel na mňa pohľad, odvážny a dlhý, ale bez nejakého výrazu, a keď som sa usmiala, pozrel inam. Takže toto bol Reza.

Čoskoro sa ukázalo, že hovorí zúfalo slabo po anglicky, ale nerobila som si oňho starosti. Hneď v prvý večer po škole som si prečítala jeho zložku a bolo mi jasné, že jeho adresa je v jednom z najelegantnejších univerzitných obytných blokov v slepej uličke dolu pri rieke. Vyplývalo z toho, že jeho rodičia nie sú študenti, ale hostujúci pedagógovia či iní dôležití prednášatelia. Určite aspoň jeden z nich ovláda angličtinu, chlapcovi dokáže pomôcť; určite im na tom aj záleží, keďže sú akademici, takže polovica bitky už bola vyhratá. Okrem toho, on sám sa túžil učiť. Videla som to už v prvý deň: keď nevedel, ako sa čo povie, ukázal na to a spýtal sa detí „Čo toto?“ a opakoval ich odpovede smiešnym cudzím

prízvukom, trochu zachrípnuto, niekoľkokrát. Ak šlo o niečo abstraktné, pokúsil sa to zahrať, čo ostatných rozosmievalo, zato on zostával úplne vážny a odhodlaný. Vďaka Noahovi sa ešte pred obedom naučil slová „prd“ a „rit“. Zasiahla som iba vysvetlením, že „zadok“ a „zadná časť tela“ sa považujú za zdvorilejšie, lenže „zadná časť tela“ sa mu ťažko vyslovovala. Znelo to ako „zatná časť tela“ a mňa ešte aj toto dojímalo, lebo sa tak vážne usiloval.

A ešte tu bol tretí dôvod, ktorý mi dával istotu, že sa mu to podarí: jeho šarm. Nielen ja som mu podľahla: videla som, ako dievčatá pozerajú s otvorenými ústami a šepkajú si, rozoznávala som, ako u chlapcov mizne ostražitosť, lebo z Rezu sa vykľul dobrý kamarát, neohrozený účastník hier, dobromyseľne súťaživý, presne ten typ, ktorého chcete do svojho tímu. A ešte aj učitelia: Estelle Garciová, fyzikárka, sa o ňom vyjadrila na prvej schôdzi učiteľského zboru: „Viete, občas mi ovládanie angličtiny nepripadá až také dôležité. Ak dieťa prejaví snahu, povznesiete sa nad to.“

Zavrtela som hlavou a pripomenula som jej Ilju, chlapca z ruskej rodiny, a Duonga z vietnamskej, plus poltucet detí, ktoré sa na základnej škole bez angličtiny trápili a takmer ich to stiahlo na dno, takže na strednú sme ich posielali s obavamí, že z nich budú gauneri, že nedokončia školu alebo sa im stane ešte niečo horšie. Občas sa to nevyhnutne aj stalo.

„V prvý týždeň je hádam na takéto obavy priskoro, nie? Ten chlapec nasáva vedomosti ako špongia.“

„O toho chlapca sa vôbec neobávam,“ odpovedala som. „Ale on je výnimka.“

Výnimočný. Prispôsobivý. Súcitný. Veľkorysý. Taký inteligentný. Taký milý. S takým zmyslom pre humor. Čo iné všetky tieto chvály znamenali, ak nie to, že sme sa doňho všetci trochu zaľúbili, že nás oslnil? Mal osem rokov, bol osemročné dieťa ako každé iné, ale všetci sme si naňho robili nároky. Nič podobné sme predsa nehovorili o Ericovi P. alebo Darrenovi, ani o Milesovi s okrúhlou tvárou a tmavými kruhmi pod očami, z ktorých vyžaroval smútok ako nejaká podoba nepreru-

šovaného trúčhlenia. Každé dieťa má vlastné silné stránky, to sme im vždy hovorili. Každý má iné nadanie. A všetci môžeme robiť dobré rozhodnutia, ak vynaložíme úsilie. No Reza to svojím správaním popieral, jeho šarm a krása sa prepletali ako sieť.

Keď v prvý týždeň nechtiac zhodil na ihrisku Françoise v zápale improvizovaného futbalového zápasu, objal ju jednou rukou okolo trasúcich sa pliecok a posadil sa s ňou na obrubník, kde zostal, až kým sa nespamätala a nevrátila do hry. Vtedy mal v očiach slzy, sama som ich videla. Keď zisťtil, že Aristide, ktorého rodičia pochádzali z Haiti, hovorí po francúzsky, tvárička sa mu od radosti rozžiarila a spolu pretrkotali celú obedňajšiu prestávku, až kým sa Mark T. s Elim neposťažovali, že sa cítia ako piate koleso na voze; vtedy svedomito prikývol, na chvíľu zavrel oči a vrátil sa k lámanej angličtine, svojmu nedokonalému komunikačnému prostriedku. Nemusela som mu dávať pokyny; odvtedy sa s Aristidom zhováral po francúzsky až po vyučovaní, cestou z triedy. Keď raz, tiež ešte začiatkom roka, mali deti mimoriadne roztárené popoludnie – vonku lialo, boli celý deň zavreté medzi štyrmi stenami a obloha za oknami bola taká tmavá, že sme sa dlhé hodiny kúpali v protivnom svetle žiaroviek – a počas výtvarnej výchovy, ktorá by mala byť mojou obľúbenou hodinou, lebo som údajne umelkyňa, dostali chlapci geniálny nápad striekať temperové farby z plastových tubičiek, najskôr na vlastné výkresy, ale potom, keď som si to už všimla, aj na nábytok, dlážku a jeden na druhého. Vtedy som napriek svojmu značnému a často spomínanému sebaovládaniu zvýšila hlas a zaburácala, že ma nesmierne sklamali – a v ten deň na konci vyučovania, celú hodinu po výtvarnej, Reza zastal pri mojom stole a položil mi na predlaktie malú ruku, jemnú ako list zo stromu.

„Prepáčte, pani učiteľka,“ povedal. „Prepáčte, že sme robili neporiadok. Prepáčte, že sme vás nahnevali.“

Babysitterka ho už čakala vo dverách, v pere sa jej leskol šperk. Inokedy by som ho bola objala: chvíľu som ho intenzívne vnímala ako vlastné dieťa.

Deti. Ja a deti. Deti a ja. Ako to, že som sa práve ja stala obľúbenou učiteľkou tretiakov na Appletonovej základnej škole? April Wattsová, ktorá učí druhú skupinu, je ako učiteľka z viktoriánskeho románu: vlasy ako hnedá cukrová vata nosí našuchorené do riedkej priesvitnej papachy okolo hlavy, cez hrubé okuliare stále krátkozrako poškľuže a jej modré oči za nimi vyzerajú zväčšené a skreslené ako ryby v akváriu. Aj keď má len niečo po päťdesiatke, nosí kvôli kŕčovým žilám sťahujúce pančuchy a ešte má, chuderka jedna škaredučká, absolútne nulový zmysel pre humor. Mňa nemajú radšej kvôli vlasom, okuliarom alebo žilám, ale presne kvôli tejto poslednej vlastnosti. Vie sa o mne – a nehovorím to s pýchou –, že sa dokážem rozosmiať tak, až spadnem zo stoličky, čo podľa všetkého vynahrádza negatívny vplyv hromových výbuchov. Povedzme, že moje emócie sú pre deti kompletne čitateľné, a mne to pripadá z pedagogického hľadiska správne.

Bol to obrovský kompliment aj drvivý úder, keď mi raz, pred niekoľkými rokmi, jeden otec povedal, že dokonale stelesňujem jeho ideál učiteľky. „Ste učiteľský vzor,“ povedal. „Ste exemplárny príklad.“

„A čo to presne znamená, Ross?“ spýtala som sa ho so širokým núteným úsmevom. Bolo to na koncoročnom pikniku a traja z našich rodičov sa okolo mňa zhrčili na ihrisku pod horúcim slnkom, v rukách zvierali miniatúrne plastové fľaštičky s limonádou a utierali brady sebe alebo svojím deťom servítkami plnými kečupových fľakov. Hotdogy aj tofu chuťovky sa už skonsumovali.

„Jaj, ja viem, čo myslí,“ ozvala sa Jackie, Briannina matka. „Myslí tým, že keď sme boli deti, každý chcel mať učiteľku, ako ste vy. Nadšenú, ale prísnu. Sršiacu nápadmi. Učiteľku, ktorá rozumie deťom.“

„To ste tým mysleli, Ross?“

„Pravdepodobne nie tak celkom,“ odvetil a ja som s prekvapením zistila, že so mnou flirtuje. Rodičia na Appletonovej flirtujú zriedkakedy. „Ale skoro tak. Bolo to myslené ako kompliment.“